N°. 364. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG 27 JULIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

BERIGT.

Een vreeselijke brand heeft het gehucht *»Het Klooster«*, gemeente Ambt Vollenhoven bijkans vernield. Voor eenige jaren trof die gemeente een gelijk lot.

Op vereerend verzoek belast zich de Redactie van *»de Grondwet«* met de ontvangst van alle giften, bestemd om den nood der ongelukkige van huisvesting en have beroofde ingezetenen te lenigen, zullende van de ingekomen giften behoorlijke verantwoording gedaan worden.

Zijn de stellingen, door den heer Thorbecke omtrent neutraliteits-regten en verpligtingen ontwikkeld, inderdaad zoo abstract, dat zij voor geene practische toepassing vatbaar zijn?

Is, hetgeen door hem is gevraagd, tot beantwoording of tot in practijk brenging waarlijk ongeschikt, zonder de zekerheid en het belang des Rijks in gevaar te brengen?

Of, zou veeleer, door het volgen van de wenken, door hem gegeven, aan handel en scheepvaart groote dienst zijn bewezen, en aan beide oorlogvoerende partijen elke twijfel zijn benomen: »of de aangenomen neutraliteit meer dan vorm, of ze ernstig gemeend ware?«

Wij hebben op deze vragen een, naar ons voorkomt, beslissend antwoord te geven. Men leze namelijk het eerst dezer dagen bekend geworden besluit, door het Oostenrijksch Ministerie op 28 Mei 1854 uitgevaardigd, toen dat Rijk nog ten volle zijne neutraliteit wenschte te handhaven.

Ten gevolge van den oorlog, die tusschen Engeland, Frankrijk en het Ottomanische Rijk eenerzijds, en Rusland anderzijds is uitgebroken, worden de volgende bepalingen met toestemming van Z. K. M. onder dagteekening van 23 Mei 1854, bekend gemaakt, waarnaar alle Keizerlijke, burgerlijke en militaire autoriteiten, zoowel als alle Oostenrijksche onderdanen, hun gedrag zullen behooren in te rigten.

1°. Het aannemen of gebruik maken van kaperbrieven, onder welke vlag of welken vorm ook, zoowel als eenigerlei aandeel in het bevel, de bemanning of uitrusting van kapers, is aan Oostenrijksche onderdanen verboden. Wie in strijd hiermede handelt, heeft niet alleen geenerlei bescherming van het Keizerlijk Gouvernement te wachten, indien hij in andere Staten aan straffen onderworpen is, maar hij zal ook worden behandeld overeenkomstig de bestaande wetten tegen roof, daar het aannemen van kaperbrieven als eene poging tot roof zal beschouwd worden.

2°. Indien vreemde kapers, voorzien van kaperbrieven van eene der oorlogvoerende mogendheden, zich vertoonen, dan zal het binnenloopen in onze havens geweigerd worden, behalve in geval van dringend zeegevaar, terwijl gezorgd zal worden, dat zij zoo spoedig mogelijk weder zee kiezen.

3°. Het is aan schepen onder Oostenrijksche vlag verboden, troepen van de oorlogvoerende Staten over te voeren, of om in die landen goederen in te voeren, die volgens de wetten van het volkenregt of andere algemeen bekende bepalingen, als oorlogs contrabande beschouwd worden.

Een Oostenrijksch vaartuig, dat op deze Staten handel drijft, mag alleen zooveel van die voorwerpen aan boord hebben, als strikt noodzakelijk is voor eigen gebruik of zelfverdediging.

Al wie dit verbod overtreedt, heeft geene bescherming te wachten van het Oostenrijksche Gouvernement, in geval van eene wettige inbeslagneming en prijsverklaring van de zijde van de oorlogvoerende mogendheden, maar zal daarenboven nog gestraft worden.

4°. Het is aan Oostenrijksche schepen verboden, om in zoodanige plaatsen en havens binnen te loopen, die belegerd zijn door eene van de oorlogvoerende mogendheden, of geblokkeerd door eene voldoende magt, daar zij anders noch het genot van den vrijdom eener neutrale vlag te verwachten hebben, noch hulp of bijstand van de zijde van het Keizerlijk Gouvernement.

5° Behalve in dat geval worden Oostenrijksche koopvaardijschepen niet verhinderd om, ondanks den bestaanden oorlog, hunnen handel en hunne betrekkingen voort te zetten met de havens van de in oorlog zijnde mogendheden; eveneens mogen de koopvaardijschepen van de oorlogvoerende Staten vrijelijk, even als vroeger, in alle Oostenrijksche havens binnenloopen, daar blijven zoo lang het hun goed dunkt, herstellingen doen, enz., voor zoo verre zij de bestaande wetten en bepalingen in acht nemen en zoo lang hun gedrag overeenkomstig is met de regels van neutraliteit.

Met betrekking tot de toelating van vreemde oorlogschepen in Oostenrijksche havens, blijven de bepalingen van het decreet van den Minister van Oorlog van 20 Januarij 1850 van kracht.

6°. In de verwachting, dat de neutrale Oostenrijksche handel behoorlijk door de oorlogvoerende mogendheden zal worden geëerbiedigd, en dat de gewone privilegiën van oorlogvoerende partijen uitgeoefend zullen worden met behoorlijke inachtneming van het volkenregt of van elke wijziging, daarin overeenkomstig de tractaten gebragt, wordt bij dezen bevolen, dat de Oostenrijksche zeevaarders zich niet zullen verzetten tegen visitatie in open zee van de zijde der vreemde oorlogschepen; maar dat zij daarentegen zonder bezwaar de papieren en stukken zullen vertoonen, waardoor hunne hoedanigheid als onzijdig wordt bewezen, geene daarvan in zee zullen werpen of die op eenige andere wijze vernietigen, noch valsche, dubbele of geheime papieren aan boord zullen hebben.

De oorlogvoerende mogendheden hebben bovendien officieel de voldoende verklaring afgelegd, dat eigendom van den vijand in neutrale schepen en neutraal eigendom in vijandelijke schepen, behalve oorlogscontrabande en depêches van den vijand, geërbiedigd en niet genomen zullen worden.

7°. De prijzen, die de oorlogvoerende mogendheden op den vijand maken, mogen alleen worden toegelaten in de haven van Triest (met uitsluiting van elke andere Oostenrijksche haven), waar de goederen mogen worden ontscheept, in depôt gelegd en afgeleverd (in geval zij geene goederen bevatten, waarvan de invoer in de Staten des Keizers is verboden), verkocht of gekocht, of op nieuw als handelsartikelen worde uitgevoerd: alles onder voorwaarde, dat dit regterlijke vonnis geveld zal zijn door de bevoegde magt van de mogendheid, die den prijs gemaakt zal hebben, voor zoo verre de wettigheid betreft. Mogten eenige goederen intusschen aan schade zijn bloot gesteld, dan zullen zij voor de hand mogen worden verkocht, maar alleen dan wanneer voldoenden borgtogt voor hunne waarde gesteld wordt, voor het geval dat het vonnis de vrijlating van het schip mogt bevelen.

8°. Mogt eenig Oostenrijksch schip, ondanks het in acht nemen van de bovenvermelde bepalingen, op eene onbehoorlijke wijze worden behandeld, dan moet daarvan zonder verwijl, mededeeling worden gedaan aan de naastbij zijnde Oostenrijksche consulaire of andere keizerlijke autoriteit, opdat het Keizerlijk Gouvernement stappen zal kunnen doen ten einde schadeloosstelling en genoegdoening van den vreemden Staat te verlangen en ten einde de stappen van de verongelijkte partij te ondersteunen, wanneer deze die alreeds mogt hebbe aangewend.

9°. Deze bepalingen zullen van den dag der afkondiging van kracht zijn.

28 Mei 1854. (*was geteekend*) BUOL SCHAUENSTEIN.
BACH.
KRAUSS.
BAUMGARTNER.
BAMBERG.

Wij zien hier voor alle denkbare gevallen de aan te nemen gedragslijn behoorlijk voorgeschreven, zoo ook op handelingen, met dit besluit in strijd, straffen vastgesteld. Al hetgeen den heer Thorbecke toescheen voor regeling vatbaar en in het belang des lands noodig te zijn, zien wij hier door het besluit der Oostenrijksche regering bevestigd. De Oostenrijksche Regering heeft gemeend — gelijk ook het gevoelen was van den Hr. Thorbecke — dat het niet voldoende was, om bloot bekend te maken de bepalingen, door Frankrijk en Engeland betrekkelijk de neutraliteit vastgesteld; maar dat het de roeping des Gouvernements was, om de ingezetenen omtrent alle denkbare gevallen in te lichten en daarvan de gevolgen voor oogen te houden.

Omtrent een der meest gewigtige punten, waarop de heer Thorbecke mede heeft gewezen — het stellen van regels betrekkelijk het toelaten van vreemde oorlogschepen in de havens van den neutralen staat — verwijst het Oostenrijksche besluit naar het besluit van den Oostenrijkschen Minister van 20 Januarij 1850. Het heeft ons mogen gelukken, ook dit officiële stuk welwillend ter inzage te bekomen, en het is ons daaruit gebleken, dat, ook omtrent dit onderwerp, de wenschen des heeren Thorbeke ten eenenmale overeenkomen met hetgeen het Oostenrijksch bewind tot handhaving eener gemeende neutraliteit en van eene goede haven-politie noodig acht.

Dat besluit bestaat uit zes artikelen. Het *eerste* artikel bepaalt welke havens als oorlogshavens worden beschouwd, en die derhalve, met uitzondering van het geval van *nood*, gesloten zijn voor vreemde oorlogschepen.

De artikelen *twee* en *drie* bevatten de bepalingen onder welke in de vorige havens het binnenloopen der oorlogschepen van bevriende Mogendheden is toegestaan. Die bepalingen zijn de volgende:

a. Binnen het bereik van het geschut der haven-batterijen worden te gelijk van oorlogschepen van dezelfde vlag niet meer dan een of twee kleinere zeil- of stoomschepen — de zoodanige namelijk, waarvan de bemanning minder dan 300 koppen bedraagt — toegelaten, met uitzondering van het geval, waarin, ten gevolge eener voorafgaande afspraak tusschen de betrokken en de Oostenrijksche regering, daartoe het verlof door laatstgenoemde verleend mogt zijn.

Bij den plaatselijken toestand van Triëst en de baai van Muggia, alsmede van Venetie en de daaronder begrepen kuststreek kan het geval van *rélache forcée* zich niet voordoen en derhalve niet toegepast worden.

b. Elk zoodanig oorlogs-, zeil- of stoomschip zal naauwkeurig alleen op die plaats voor anker gaan, welke daartoe door de bevoegde haven-autoriteit zal worden aangewezen, en bijaldien het schip genoodzaakt was om vroeger te ankeren, dan moet het ingevolge aanwijzing van ligplaats veranderen, wanneer zulks door den havenmeester zal noodig worden bevonden.

c. bepaling omtrent salutschoten.

d. Bij de aankomst van elk oorlogschip onder vreemde vlag, moet de kommandant kennis geven aan den gouverneur of aan den militairen bevelhebber en de oorzaak der komst, alsmede van den vermoedelijken duur zijns verblijfs; en niet buiten noodzakelijkheid en vooraf verkregen verlof van den gouverneur of den militairen bevelhebber mag een oorlogschip het verblijf langer rekken, dan den tijd welke, tot bereiking van het bekend gemaakte doel, in overeenstemming met den gouverneur of den militairen bevelhebber was bepaald.

e. De vreemde oorlogschepen mogen geene ochtend- en avondschoten lossen.

f. Behalve de officieren en onderofficieren, die gewoonlijk sabels of degens dragen, mag de manschap van een vreemd oorlogschip slechts ongewapend, en in kleine afdeelingen aan land komen.

De artikelen 4 en 5 zijn niet minder behartigenswaard:

Art. 4.

Geen vreemd oorlogschip mag, uitgezonderd het geval van eene bijzondere overeenkomst met de daarbij betrokken Regering, *eenige haven van de Oostenrijksche Staten tot blijvende stationsplaats maken.*

Art. 5.

Onder inachtneming van deze bepalingen, alsmede van de, in elke haven bestaande haven-politie, de gezondheids-, tol- en post-wetten kunnen vreemde oorlogschepen van elke bevriende zeemogendheid, rekenen op de ontvangst en eene behandeling, overeenkomstig de, bij alle beschaafde natiën gebruikelijke gastvrijheid.

Wij vragen in gemoede, wat dan toch belet dat ook in het neutrale Nederland gelijke bepalingen in het leven treden? Wij vragen, of groote woorden van een Minister voldoende zijn, om het nut van zulke heilzame voorschriften te wederleggen? Of handel en scheepvaart niet veiliger zullen zijn, wanneer zij weten, hoe zich in elk geval te gedragen? Of de regten van den neutralen staat niet beter op eerbiediging aanspraak kunnen maken, wanneer zij beschermd worden door bepalingen, als vervat zijn in het besluit van 29 Januarij 1850; en wanneer zij verdedigd worden door het bewijs, dat men, blijkens het besluit van 23 Mei 1854, alle ingezetenen dwingt strikt neutraal te blijven?

Dat de heer van Hall spreke van »abstracte stellingen«; dat de organen van het Ministerie de interpellatie toeschrijven aan »laakbare nieuwsgierigheid of onnadenkenheid«; de onpartijdige zal inzien, dat onze Regering heeft verzuimd te doen, wat bijv. de Oostenrijksche Regering gedaan heeft ten bewijze, dat de neutraliteit niet behoort te zijn een *vorm*, maar *ernstig gemeend.*

DE MINISTER VAN KOLONIEN TEGENOVER HET BEKLAG VAN DEN HEER VAN VLIET.

III.

(Vervolg en Slot.)

Het derde punt van beklag betreft de gevangenstelling gedurende zes weken en verwijdering uit 's Rijks O. I. bezittingen, krachtens art. 24 van het Regl. op het beleid der regering van 1836, thans in werking. Betreffende dat punt van beklag zijn de «inlichtingen» des ministers nog schraler dan ten opzigte der beide vorigen. De Minister zegt

daaromtrent enkel en alleen (in zijn brief van 5 Maart 1853): «Naar mijn oordeel kan ook dit bezwaar geen grond «opleveren om deswege vergoeding, herstelling of genoegdoening te verleenen. De waarnemende Gouv.-Gen. heeft, «bij de ten uitvoerlegging van den maatregel hier bedoeld, «opgevolgd de drie voorschriften hem ten dezen opzigte «bij het Regerings-Reglement gegeven. Hij heeft den last «schriftelijk uitgevaardigd; een behoorlijken tijd is aan den «betrokken persoon gelaten voor het in orde stellen zijner «zaken; en van het genomen besluit is aan het Departement «van Koloniën dadelijk mededeeling gedaan.»

[In den (geleidenden) brief van 19 Junij 1854]: «Met betrekking tot het op den 23 Mei jl. uitgebragt «Verslag in de zaak van den heer VAN VLIET, vermeen ik «slechts te moeten in het midden brengen: dat uit de door «mij gegeven inlichtingen niet blijkt, dat tot de verwijdering «van den heer VAN VLIET uit Ned. Indië zou zijn besloten, «omdat hij geregtelijk van de Javasche Bank betaling vor«derde van zilveren munt.»

Is dat der Vertegenwoordiging inlichten? — Is het hier enkel de vraag: of de Gouv.-Gen. den vorm heeft in acht genomen, dan ook, en vooral; of er te regt gebruik is gemaakt van de bevoegdheid bij art. 24 van het Regerings-Regl. toegekend? — Is het hier enkel de vraag wat «niet blijkt» uit de door den Min. gegeven «inlichtingen»?.... De «inlichtingen» moesten bekend stellen de redenen, welke den Gouv.-Gen. hebben bewogen, gevangenstelling en verwijdering te bevelen, en juist omtrent de beweegredenen van den Gouv.-Gen. wordt geen woord gerept in de beide brieven tot «inlichting» der Kamer. Zou de Min. meenen, dat de Kamer zoo vervreemd is van belangstelling in zekerheid van persoon en goed in 's Rijks O. I. bezittingen, dat zij ten deze met zulk eene opheldering zou genoegen nemen? Wij hebben betere gedachten van de vrijheidsliefde der Kamer, in weêrwil van zooveel als wij sedert Junij van voorleden jaar hare medewerking hebben zien verwerven; en zulks te meer, dewijl de ministeriële nota van Oct. 1850 te gemoet komt aan de schraalheid der aan de Kamer verstrekte «inlichtingen», mitsdien bouwstoffen oplevert ter waardering van hetgeen gebeurd is.

De bedoelde «nota» is ten deze bijzonder opmerkelijk. Zij vestigt het vermoeden, dat er tot gevangenstelling en verwijdering van den heer VAN VLIET is besloten geworden, *eensdeels*: uit wrevel bij het Indisch Bestuur, dat de adressant door het Indisch Hoog Geregtshof was vrijgesproken van eene, op last van het Indisch bestuur, tegen hem ingebragte beschuldiging van hoon en laster, ter zake, waarvan was gevorderd 18 maanden gevangenis; *anderdeels*: omdat de adressant, terwijl deze regterlijke vervolging op last van het Indische Bestuur tegen hem aanhangig was, van de Javasche Bank geregtelijk betaling vorderde in zilveren munt van eene assignatie, ten haren laste aan zijn order: eene regts-vordering, welke hem bij arrest van het Indisch Hoog-Geregtshof (gewezen en uitgesproken *na* zijne verwijdering) is toegewezen.

Hetgeen omtrent beide deze omstandigheden voorkomt in de ministeriële nota van October 1850, is een merkwaardig voorbeeld van zóó bepaalde en volstrekte omkeering van regt en geregtigheid op staatkundig gebied, als in het burgerlijk verkeer niet aangetroffen zal worden. Tot bewijs daarvan zij hier vermeld, dat er letterlijk staat: «Het Hoog-Geregtshof vernietigde echter, *in tegenspraak «met het vroeger advies* [aan het Bestuur], *dat vonnis*», en iets verder: «Nog vóór die vrijspraak wendde VAN VLIET «pogingen aan, om de Javasche Bank te nopen, hare be«talingen te *staken. Hij wilde die inrigting in regten «vervolgen tot verzilvering van eene assignatie ten haren «laste....*»

Deze regelen der ministeriële nota van October 1850 brengen aan den dag, dat er tusschen het Indisch Bestuur en den regter, wiens taak het was, regt te spreken tusschen dat Bestuur en den heer VAN VLIET, iets heeft plaats gehad, strijdende met de waardigheid, die én Bestuur én regter behooren in acht te nemen; deze regelen brengen aan den dag, dat de vordering van den heer VAN VLIET tegen de Javasche Bank, «tot verzilvering van eene assi«gnatie ten haren laste» — de meest gegronde vordering welke zich laat denken — in de schatting van het Indische Bestuur was «eene poging, om de Javasche Bank te nopen «hare betalingen te staken»!...

Ook omtrent dit gedeelte der ministeriële nota van October 1850 zijn de kantteekeningen van den heer VAN VLIET zeer lezenswaardig. Wij zullen daar thans nog alleen dit van zeggen: gesteld de vordering tegen de Javasche Bank ware geweest «eene poging, om die inrigting te «nopen hare betalingen te staken»: met welk regt vermogt het Indisch Bestuur zich dat aan te trekken? Immers was de Javasche Bank, naar luid van art. 5 van haar octrooi, een particulier ligchaam, eene naamlooze vennootschap van koophandel, en wordt bij art. 41 van het Regerings-Reglement «alle tusschenkomst der Regering, in zaken van «Justitie, verboden»! Immers was het papier der Javasche Bank (Bank-papier) bij niet éene verordening verklaard te zijn: *weltig middel van betaling*; ja, zelfs bij de publicatie, in de ministeriële nota van October 1850 bedoeld, te weten: die van 29 Maart 1845, nº. 10 — eene verordening, door den man, die thans aan het hoofd staat van het Departement van Justitie, genoemd «*de meest brutale «verlamming der regterlijke magt, welke denkbaar is*»(1) — wordt het Javasche Bank-papier niet verklaard te zijn of te worden: *wettig middel van betaling!* In één woord, wij stemmen den heer VAN VLIET geheel toe, dat alle Indische verordeningen hem het meest volstrekte regt geven van de Javasche Bank betaling in zilveren munt te vorderen; wij vragen met hem (2): of de Nederlanders, in Ned. Indie gevestigd, slechts gebruik vermogen te maken van het regt *door de Indische verordeningen toegekend*, behoudens het welbehagen van het Indisch Bestuur?...

(1) Kantteekening 42, op de ministeriële nota van October 1850.

(2) Kantteekening 34, op de ministeriële nota van October 1850.

Het 4de punt van beklag betreft *het wedervaren van des adressants beklaagschriften bij het hoofd van het Departement van Koloniën*; te weten: gemis aan onderzoek van- en gemis van redenen in de beschikkingen op zijn beklag aan het hoofd van het Departement van Koloniën, en de weigering van herstel en vergoeding bij die beschikkingen. Ten einde ons in staat te stellen de al- of niet gegrondheid der hier bedoelde bezwaren te beoordeelen, hebben wij zeer gezet kennis genomen *a.* van de nota, *omtrent het wedervaren van des adressants verzoeken om genoegdoening bij het Departement van Koloniën*, geïnsereerd in zijn eerst beklag aan de kamer (van October 1850); alsook, en vooral, van de nota, *houdende bedenkingen op de beschikkingen van 19 December 1845, 11 Januarij en 17 Maart 1846, door den Minister overgelegd bij zijnen brief tot «inlichting» van 5 Maart 1853*; in welk stuk woordelijk zijn afgedrukt *drie* «beschikkingen» van het hoofd van het Departement van Kolonien; *b.* van de twee «beschikkingen» gedagteekend 13 en 29 Julij 1852, insgelijks geïnsereerd in het eerste beklag aan de Kamer (van Oct. 1852).

Met het oog op deze stukken aarzelen wij niet als onze overtuiging te verklaren, dat er bij het Departement van Kolonien niet aan schijnt gedacht te zijn te onderzoeken: of er ten opzigte van den Heer VAN VLIET al dan niet overeenkomstig de Indische verordeningen, — al dan niet regtvaardig is gehandeld; ja, dat integendeel de bescheiden, den Heer VAN VLIET betreffende, steeds schijnen ter hand te zijn genomen om te beproeven het met hem gebeurde te bemantelen; terwijl de vertoogen, die hij, als het ware in den blinde, indiende, voortdurend schijnen gebruikt te zijn geworden om aan die bemanteling dienstbaar te zijn.

Een zeer sprekend bewijs van éénzijdigheid ten deze bij het Departement van Kolonien, is de nota van Oct. 1850, opgemaakt ten dienste van den Raad van Ministers. In dat staatsstuk wordt uitsluitend vermeld hetgeen *tegen* den Heer VAN VLIET is aangevoerd geworden, zonder dat er in het minst wordt gewaagd van hetgeen door den Heer VAN VLIET is in het midden gebragt. Ja, zóó éénzijdig is de minister, dat er bij zijne nota, gelijk trouwens bij niet eene der «beschikkingen» op des adressants beklaagschriften, niet het minste spoor van eenige overweging is te ontdekken omtrent het bewezene en het gewigt der betichtingen; maar daarentegen wordt gebruik gemaakt van eene vertrouwelijke, den heer VAN VLIET bezwarende briefwisseling tusschen den afgetreden Minister J. C. BAUD en een oud-President in den Raad van Justitie, Mr. FONTEIN (reeds besproken in onze Couranten van 29 Junij en van 21 Julij jl.): eene briefwisseling, welke, ter waardering van den aard en de mate van het onderzoek ten deze, bij het Depart. van Koloniën, de zeer bijzondere aandacht verdient van de Commissie tot onderzoek der ministeriële «inlichtingen»; vooral met het oog op de latere briefwisseling tusschen den heer VAN VLIET en genoemden heer FONTEIN, bij de stukken voorhanden. Een tweede sprekend bewijs dat de Minister schroomt dat de waarheid bekend worde, ligt opgesloten in de regelen van den geleidenden brief van 19 Junij jl., boven door ons medegedeeld. Wenschte hij dat: hij zou zich niet hebben bepaald tot de bloote betuiging: «Met be«trekking tot het op den 23 Mei jl. uitgebragt verslag in «de zaak van den heer VAN VLIET, vermeen ik slechts te «moeten in het midden brengen: dat uit de door mij ge«geven inlichtingen *niet blijkt*, dat tot de verwijdering van «den heer VAN VLIET uit N. I. zou zijn besloten, omdat hij «geregtelijk van de Jav. Bank betaling vorderde van zil«veren munt»; maar hij zou hebben aangewezen wat daaruit, naar zijn oordeel is blijkende.

Trouwens, het is zeer natuurlijk, dat het departement van koloniën ten deze alle gezet onderzoek heeft ter zijde gesteld en tracht te keeren. De kiem van het gebeurde met den heer VAN VLIET ligt in het stelsel van koloniaal bestuur door den heer J. C. BAUD, en zijne opvolgers aan het hoofd van het dep. van koloniën, voorgestaan: hij, en zij, die hem opvolgden, moesten derhalve den heer VAN VLIET in het ongelijk stellen, willen zij niet erkennen, althans stilzwijgend toestemmen, dat het stelsel verouderd en verdorven is. — Om die reden echter is het beroep van den heer VAN VLIET op de Tweede Kamer, ook van zeer uitgebreid algemeen belang, en zou eene vlugtige behandeling er van, hetzij door de benoemde commissie tot onderzoek der ministeriële inlichtingen, hetzij door de Kamer, niet enkel te betreuren zijn voor hem, maar tevens niet strooken met de nationale belangen. Het besluit der Kamer ter zake van dit beroep zal aantoonen: of, en in hoeverre de vertegenwoordiging prijs stelt op zekerheid van onvertoogen regtsvoorspraak in Ned. Indië, — zekerheid, van persoon en goed aldaar — zekerheid dat er geen verkeerd gebruik word gemaakt van de bevoegdheid tot uitzetting.

Dat de Kamer bevoegd, ja staats-regtelijk gehouden is, van het beklag van den heer VAN VLIET kennis te nemen, betoogden wij reeds in onze courant van 29 Junij jl., en beroepen wij ons op het des betreffend advies van de heeren mrs. F. C. DONKER CURTIUS, A. DE PINTO en G. M. VAN DER LINDEN, drie der uitstekendste advocaten bij den Hoogen Raad der Nederlanden, gelijk het door den heer VAN VLIET wordt medegedeeld in zijn beklag.

Ten besluiten moeten wij nog doen opmerken, dat bij ministeriële beschikking van 27 Junij 1851, no. 20, op eene aanvrage van den heer VAN VLIET, om concessie tot de daarstelling van spoorwegen op Java, en van steenkolen-gaz-verlichting, op Batavia, Samarang en Sourabaija, hem is te kennen gegeven: *dat de positie van hem adressant, tegenover het bestuur in Ned. Indië, zijn terugkeer derwaarts verhindert, en waarin dan ook een beletsel ligopgesloten tegen het verleenen van concessiën, welke dien terugkeer zouden kunnen noodig maken.* Het zij ge of eene verwijdering, krachtens art. 24 van het Reg uit haren aard *levenslang* moet stand houden? Zoo gelijk niet te betwijfelen valt, of de bevoegdheid to verleenen van opheffing berust bij den Gouv.-Gen., dan bij het Opperbestuur? Wij oordeelen, dat deze bevoeg heid berust bij het Opperbestuur; dewijl het Indisch Bestu wordt beperkt door de besluiten van het Opperbestu maar het Opperbestuur niet door die van het Indisch-Bestu Doch ook hieromtrent wordt eene andere meening voo gestaan door het Departement van Kolonien, althans naa luid der ministeriële beschikkingen medegedeeld door heer VAN VLIET, bij de nota geinsereerd in het *eerste* beklag aan de Kamer en wel op bl. 9 (van boven) *folio*-editie, bl. 19 *octavo* editie. Wenschelijk is het, dat ook dit punt vooral in het toekomende van groot belang, bij deze ge legenheid, door de vertegenwoordiging worde tot klaarhe gebragt.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Ook heden zijn wij verpligt ons tot eene korte bijee trekking van de voornaamste feiten, die in het buitenla gebeurd zijn, te bepalen.

De Fransche *Moniteur* deelt mede, dat Omer Pacha n genegen schijnt om een grooten slag te wagen. Dat bl bevestigt voorts, dat er weder een voor de Russen nadee gevecht heeft plaats gehad. Tevens spreekt de *Monite* het gerucht, dat generaal Luders zou gesneuveld zij tegen, en voegt er bij, dat die generaal te Obiles ten westen van Bucharest, zijne troepen bijeentrek De berigten uit Konstantinopel loopen tot den 13de dezer. Daarin wordt medegedeeld, dat er langdurige e belangrijke onderhandelingen hebben plaats gehad betre kelijk de toekomstige reorganisatie der Vorstendomme Oostenrijk wilde, dat de vroegere staat van zaken, zood zijne troepen in Moldavie en Wallachije zullen zijn binne gerukt, hetgeen vroeger of later gebeuren zal, zou wo den hersteld, en dat ook de oude Hospodars, de prins Ghika en Stirbeij op nieuw de teugels van het bew zouden in handen krijgen. De Engelsche gezant, lo Stratford de Radcliffe, daarentegen wilde nieuwe regent aan het hoofd van de Vorstendommen stellen. De heer vo Bruck evenwel behield de overhand. Het is echter geenz zeker, dat de meerderheid der Moldaviers en Wallachij met deze beslissing tevreden zullen zijn, daar aan het b stuur van de vroegere Hospodars vele misbruiken kleefde De Oostenrijksche bezetting zal in vele opzigten weld daarin kunnen te gemoet komen.

Men spreekt er over, dat de bezetting van de Don Vorstendommen door Oostenrijk wel in een protector van die mogendheid kon veranderen, dat het bescher heerschap van Rusland zou vervangen. Men sprak daar vrij ernstig in staatkundige kringen te Parijs, te Lond en te Weenen.

Kapitein Hyde Parker, van de *Firebrand*, is door Kozakken gedood bij eene landing, die hij op de oev van Sulina deed, slechts van een 30tal mannen vergez De bladen van Marseille houden vol, dat drie Grieken aanslag op het leven van lord Raglan hebben gedaan; zijn dadelijk opgehangen.

Het huwelijk van den zoon van Reschid-Pacha met oudste dochter van den Sultan, dat den 17 dezer plaats hebben, is uitgesteld.

Uit de Oostzee wordt, per telegraaf, gemeld, dat grootste gedeelte van de verbondene vloten bij de Ala eilanden ligt.

Wij hebben reeds, per telegraaf, medegedeeld, dat gedeelte der Engelsche schepen, met het expeditie-co van generaal Baraguay-d'Hilliers aan boord, den 24s bij Kopenhagen het anker heeft uitgeworpen. De gener was naar de hoofdstad vertrokken. Men geloof krijgsbewegingen in de Oostzee zich evenwel zullen bepa tot het bezetten van de Aland-eilanden.

Eergisteren avond zijn in de beide Huizen van het P lement de debatten aangevangen over de nieuwe aanv van drie millioen ponden van het Engelsche gouvernem om den oorlog te kunnen voortzetten. (Zie onze teleg fische depêches van gisteren.) In het Hoogerhuis heeft lo Clarendon verklaard, dat Engeland geen vrede zal slui die niet op duurzame gronden steunt; dat het gouver ment geenszins tot het *statu quo* zal terugkomen; dat geene verbindtenis zal aangaan, die niet overeenkoms zal zijn met de regtvaardige zaak, waarvan het land verdediging wil; dat geene nieuwe onderhandelingen geopend, en dat men op Oostenrijk meent te kunn rekenen. Lord John Russell verklaarde zich in denzel zin in het Lagerhuis. Hij zeide, dat de toekomstige g slagen van den vrede moesten berusten op de vernieti van Sebastopol en de ontruiming der Donau-Vorstendom De heer d'Israeli releveerde de eerste woorden, waarop John Russell ontkende, dat hij gezegd had, dat Sebas vernield moest worden, maar dat hij verklaard had scheepsmagt van Rusland in de Zwarte Zee moest word verminderd. Lord Palmerston verdedigde daarop het lord John Russell gezegde.

De beide huizen hebben het aangevraagde crediet to gestaan.

Vóór dat wij van het Oosten afstappen moeten wij het ook gisteren per telegraaf medegedeelde berigt he dat Abbas-Pacha, de Onder-Koning van Egypte, den 1 dezer, aan een aanval van beroerte overleden is. Zijn Saïd Pacha, een van de zonen van Mehemed-Ali hem op.

Uit Spanje zijn belangrijke berigten per telegraaf komen (gisteren reeds medegedeeld). De berigten van

loopen tot 22 dezer. Zij bevatten enkel, dat de generaal San-Miguel, een der edelste en meest geachte progressisten tot Minister van Oorlog en generaal Iriarte tot gouverneur van Madrid is benoemd. De benoeming van San-Miguel is met groot genoegen ontvangen. Voorts wordt gemeld, dat de infant don Fernando, broeder des Konings, een zeer zwak mensch, ten gevolge van de schrik, die de opstand hem had veroorzaakt, in het hotel van het Fransche gezantschap overleden is, werwaarts hij de vlugt had genomen. Voorts is de municipaliteit van 1843 hersteld. Het corps diplomatique was op het paleis bijeengeroepen, en Madrid was rustig. Hoe voldoende deze berigten ook zijn, bestaat er evenwel eene leemte omtrent hetgeen tusschen den 19 en den 22 dezer te Madrid is voorgevallen. De Moniteur deelde gisteren mede, dat het kabinet Rivas zich nog staande had gehouden en dat de Koningin, dien ten gevolge, Espartero had doen ontbieden, die zich te Saragossa bevond. Maar wat is er intusschen na dien tijd voorgevallen? Dat is tot nog toe een raadsel. Ook weet niemand wat er met de Koningin-Moeder is voorgevallen, en de vraag blijft, waar zij zich bevindt. Intusschen is het al reeds geruststellend, dat de Koningin een kabinet heeft weten te vormen, dat gunstig ontvangen is en dat de hoofdstad, even als Barcelona, volgens de laatste berigten, rustig is. De troon van Koningin Isabella althans schijnt minder bedreigd, en het is te hopen, dat de rust weldra in Spanje zal terugkeeren, hetzij Espartero of eenig ander invloedrijk en vrijzinnig man aan het hoofd van het Gouvernement zal komen,

Even als te Parma hebben te Modena, en naar de geruchten willen, ook in Sicilien ongeregeldheden plaats gehad. Er zijn personen, die deze bewegingen beschouwen als een gevolg van het gebeurde in Spanje. Er zijn evenwel daaromtrent geene bijzonderheden bekend.

Den 22 dezer is de zitting van de Zwitsersche Bondsvergadering gesloten.

Het bestuur van het kanton Tessino heeft berigt ontvangen, dat de landeigenaars en pachters van het kanton wier bezittingen op de grenzen van Lombardije zijn gelegen, ongestoord derwaarts kunnen gaan, om er de noodige werkzaamheden te verrigten.

De *Europa* heeft berigten uit New-York tot den 12 dezer aangebragt. Het tractaat door Commodore Perry met Japan gesloten, is te Washington ontvangen. Het Russische fregat *Diana* is bij de Sandwich-eilanden, door een Engelsch schip genomen. De Fransche en Engelsche eskaders, die in de nabijheid van Cuba kruisen, hebben versterking ontvangen. Den 3den dezer is de admiraal Duquesne overleden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG, 26 JULIJ.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over art. 46 van het ontwerp tot vaststelling van het reglement op het beleid der Regering van Ned. Indie.

Het eerst wordt het amend. van den heer Godefroi waarover gisteren de stemmen staakten in stemming gebragt. Het wordt *verworpen* met 28 tegen 20 stemmen.

Het art. 46 wordt zonder stemming *aangenomen*.

Art. 47 luidt aldus: „De Gouverneur-Generaal verklaart oorlog aan en maakt vrede — en andere verdragen met Indische vorsten en volken, alles met inachtneming van de bevelen des Konings.„

De heer VAN HOËVELL heeft op dit art. een amend. voorgesteld, om achter dit art. nog te voegen de volgende alinea: „Van den inhoud dier verdragen wordt door den Koning mededeeling gedaan aan de beide Kamers der Staten-Generaal, zoodra Hij oordeelt, dat het belang en de zekerheid van het Rijk en van Nederlandsch-Indië zulks toelaten.„ Ofschoon niet gelukkig met zijne amendementen, zal hij toch niet nalaten die amendementen voor te dragen, die de wet zouden kunnen verbeteren. Hij zal echter alleen die amendementen voordragen, die in het stelsel dezer wet passen. Hij licht vervolgens zijn amend. toe uit het oogpunt van het nut in de mededeeling der gesloten tractaten aan de Kamers, omdat het onmogelijk is den aard van ons gezag te kennen, zonder mededeeling der tractaten, waarop de aard van dat gezag steunt. De Kamer is verpligt toe te zien dat geene tractaten strijdig zijn met dit reglement of andere wetten. Men zeide, dat men die in de jaarverslagen nopens Indie kan opnemen. Men *kan* dit doen, maar men kan dit ook niet doen, en buitendien, die verslagen worden tegenwoordig zeer laat ingediend. Maar, als nog meer aandrang voor zijn amend., wijst hij er op, dat het Gouvernement in 1851 eene overeenkomst heeft gesloten met de hoofden der Chinesche republiek op Borneo, en van die overeenkomst vindt men in het verslag over dat jaar, hoegenaamd geene melding gemaakt.

Na eene zeer uitvoerige discussie, waaraan herhaaldelijk deelnemen de heeren van Nispen, Rochussen, Sloet tot Oldhuis, van Hoëvell, Dirks, van Rappard, stelt de minister voor eene bijvoeging bij art. 47, gelijkluidende aan al. 2 van art. 62, namelijk: «In het verslag, bedoeld bij het 1ste lid van art. 61 der Grondwet, wordt jaarlijks opgave gedaan van de maatregelen, door den Gouv.-Gen., naar aanleiding van dit art., genomen, *voor zoo ver het staatsbelang dit niet verbiedt.*»

Na eene vrij hardnekkige bestrijding door den Minister wordt nogtans het amend. van den heer van Hoëvell *aangenomen* met 51 tegen 5 stemmen. — *Tegen* de heeren van Bosscha, de Kempenaer, Hoffman, Rochussen en Baud.

Art. 47 wordt aldus gewijzigd, aangenomen.

Gedurende deze discussie is er een incident voorgevallen. Toen de minister eene nieuwe wijziging van art. 47 had voorgesteld, vroeg de heer Rochussen het woord. Hij had reeds tweemaal gesproken, en nu moest hij zich, volgens de bekende motie van den heer van Akerlaken van gisteren, onderwerpen aan eene stemming of hij het woord mogt voeren. Eerst zeide hij, dat hij niet voor de 3de maal, maar voor de 1e maal het woord voerde, want de minister had het oorspronkelijk voorstel veranderd; 't was dus een nieuw onderwerp. Toen daarover eene woordenwisseling ontstond, zag de heer Rochussen vrijwillig van het woord af, en zijne gedachte over de nieuwe gewigtige wijziging der Regering, in verband tot het amend. van den heer van Hoëvell, bleef onbekend. Na afloop echter der discussiën over art. 47, heeft de heer HUGENHOLTZ bij eene motie van orde het wenschelijke aangetoond om eene uitlegging van art. 52 van het reglement van orde te verkrijgen, wanneer namelijk door aangebragte wijzigingen het onderwerp *niet* meer hetzelfde is. Hij brengt dit in verband met het zoo even gebeurde, als een gevolg van de beslissing op de motie van den heer van Akerlaken, waardoor de Kamer verstoken werd van het licht en het doorzigt van bekwame en deskundige mannen. Overigens, wat zal het baten? Tijdverlies te meer zal het gevolg zijn van al die stemmingen over de vraag of men voor de derde maal het woord zal hebben.

De VOORZ. zegt, dat het dan noodig zal zijn dat er een bepaald voorstel worde gedaan, want men weet niet te onderscheiden hoe en wanneer eenige verandering in het artikel, een nieuw onderwerp betreft. De heer MACKAY ondersteunt het gevoelen van den heer Hugenholtz. Er zijn oogenblikken dat men licht verlangt, daartegen moeten wij niet opzien. Hij ziet nu reeds op tegen de behandeling van het reglement, en zoude men dan het licht moeten missen van deskundige mannen.

De heer GODEFROI zegt, dat de Voorzitter toch in zijn regt is; het gold wel hetzelfde onderwerp. — De heer SLOET stelt als motie van orde voor de discussiën te staken, om den kostbaren tijd niet meer te doen verloren gaan. Als een dergelijk geval zich weder voordoet, dan kan de zaak op nieuw behandeld worden. — De heer HUGENHOLTZ heeft de handeling van den President niet beoordeeld. — De heer ROCHUSSEN doet dezelfde verklaring. — De heer SLOET heeft, naar aanleiding van het gezegde door den heer Godefroi, opgemerkt, dat hij ook niet in eene beoordeeling der handeling van den President was getreden.

De heer VAN NISPEN ontkent dit. Het is alleen om deze uitlegging van het reglement van orde te hebben. Er is alleen de vraag over de wenschelijkheid dier uitlegging. Nu wordt de motie van den heer Sloet met 28 tegen 20 stemmen *aangenomen*, strekkende tot sluiting der beraadslagingen over de motie van den heer Hugenholtz. — De VOORZITTER moet opmerken, dat zijns inziens, als men meent dat door verandering van een artikel, een nieuw element in de discussiën wordt gebragt, men dit kan doen gelden als reden om ten derdemale het woord te voeren. De leden zelven moeten weten, in hoever het eenige verandering en een *nieuw* onderwerp geldt.

Bij art. 48, rakende het regt tot uitzetting, vraagt de heer SLOET, wat verstaan wordt onder „niet in Ned.-Indië geboren„; of dat zijn Italianen, Amerikanen, Engelschen of anderen? Wat het regt van uitzetting zelf betreft, ontwikkelt de heer Sloet al de bezwaren, die daartegen gemaakt worden, vooral doordien, volgens het art., niet personen kunnen worden uitgezet, die gevaarlijk *zijn*, maar gevaarlijk *geacht worden*. Spr. betoogt hoe onredelijk het is, iemand uit te zetten, bij gebrek aan juridiek bewijs, alleen op waarschijnlijkheden; en veroordeelt de stelling der regering, volgens welke geheime aanbrenging alleen genoeg is om iemand van zijne eer en zijn bestaan voor altijd te berooven. Spr. noemt dit een invoeren van legalen laster. Voorts schetst Spr. het voorgevallene met den N. Amerikaanschen kapitein Gibson, om te bewijzen dat de Nederl. regering wel degelijk verpligt was, om zich over uitzetting van vreemdelingen te verantwoorden; en waarom zou dit dan niet geschieden ten aanzien van Nederlandsche ingezetenen?

De heer STOLTE verdedigt het stelsel van uitzetting zoo als 't in de voordragt is vastgesteld. [Spr. *leest* de redevoeringen, aangezien hij het voortaan voorzigtiger acht om niet te *improviseren.*]

De heer VAN NISPEN wenscht de redenen van elke uitzetting medegedeeld te hebben aan de Staten-Generaal.

De heer V. HOËVELL schetst de ongelukkige positie van Europesche particulieren, die zich in N. Indië gaan vestigen, daar men ze beschouwt als eene belemmering voor de regering, en hoe men tracht alles aan ambtenaren te assimileren, zelfs tot den fabriekanten toe. Volgens Spr. stelsel zouden Nederlandsche particulieren niet zijn belemmerende elementen, maar daarentegen noodig en onontbeerlijk voor den bloei en de ontwikkeling der koloniën. Uit den weldadigen invloed, dien de exploitatie der tinmijnen op Billiton reeds gehad heeft op de inlandsche bevolking, put Spr. het bewijs, dat de particuliere nijverheid van Europeanen niet slechts nuttig is uit het financieel oogpunt, maar ook uit het staatkundige.

Eene goede positie van Nederlanders in Indië wordt tevens gevorderd, ten einde aan ons opkomend fabrijkwezen uitmuntende debouchés te geven, en mede wegens de hooge ontwikkeling, die naburige koloniën te gemoet gaan door nederzetting van Europeanen. Van dit standpunt beschouwd, merkt Spr. op, dat art. 48 elken Europeaan, die kapitaal of industrie in Indie wil overbrengen, aan de willekeur van het Gouvernement overgeeft; waardoor derhalve elke uitbreiding van handel of nijverheid in Indie wordt belemmerd. Spr. houdt de magt van intrekking even schadelijk als onnoodig; hij meent, dat Europeanen, die tegen de wet handelen, of inderdaad gevaarlijk zijn, volgens de wetten behooren gestraft te worden; en dat het volstrekt niet noodig ware om daarom tot een zoo buitengewonen maatregel over te gaan. Maar in elk geval moeten het zijn *daden* die gestraft worden; nooit, zooals de Regering, wil, bedoelingen, woorden of waarschijnlijkheden. — Op het artikel zelf maakt Spr. de opmerking: 1°. dat alleen moeten uitgezet worden „personen die gevaarlijk *zijn*,„ niet die „geacht worden gevaarlijk te zijn,„ omdat anders de Gouv.-Generaal voor de uitzetting niet zou verantwoordelijk zijn; 2°. vraagt Spr. hoe lang zal de uitzetting duren, ten eeuwigen dage? en 3°. waarom er onderscheiding is gemaakt tusschen personen *niet* en personen *wel* in Indie geboren?

De Minister verdedigt uitvoerig het artikel, waarbij natuurlijk het geheel willekeurige stelsel van uitzetting in bescherming is genomen. — Wat de zaak van den heer Gibson betreft, beaamt de Min. hetgeen de heer SLOET daarvan heeft gezegd; maar wil de reclames door den Amerik. gezant ingediend, niet beschouwd hebben als eene verantwoording, waartoe de Nederl. regering zou zijn geroepen. De Min. heeft ten slotte eene bijvoeging voorgesteld in art. 48, luidende aldus: «Van het besluit tot verwijdering wordt, wanneer het Nederlanders geldt, door den Koning kennis gegeven aan de Staten-Generaal.»

Ten gevolge van de daartoe strekkende vragen, door den heer ROCHUSSEN gedaan, verklaart de Min. dat deze bijvoeging alleen geldt voor gevallen van *uitzetting*, niet voor gevallen van *intrekking van acten van verblijf*.

Den heer BAUD verdedigt het stelsel van uitzetting en refuteert het betoog van den heer van Hoëvell, waarop deze laatste op nieuw uitvoerig antwoordt, en de heer ROCHUSSEN een nieuwe inlichting aan den Minister vraagt, waarop, aangezien vele leden nog het woord vragen; de Kamer besluit om de verdere discussie uit te stellen tot morgen ochtend ten 11 ure.

Een voorstel van den heer van Lynden, om avondzittingen te houden, en een van den heer de Man, om des ochtends ten 10 ure de zittingen te doen aanvangen, worden ingetrokken, nadat de Minister verklaard had zich daarmede niet te kunnen vereenigen.

's Gravenhage, 26 Julij.

Z. M. heeft den 1sten luit. G. G. van der Hoeven, van het corps ingenieurs, mineurs en sapeurs, tot dusverre werkzaam aan de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt, benoemd tot ridder der orde van den Nedrlandschen Leeuw.

Z. M. heeft het Besluit van 20 Mei jl., waarbij aan J. W. R. Tilanus Baerts op zijn verzoek verleend is eervol ontslag als kapit. komm. der dientdoende schutterij te Tiel, ingetrokken; benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Leens c. a. den heer R. van Snoekeveld, thans ontvanger derzelfde middelen te Bellingwolde; tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Gent c. a. (Gelderland), den heer J. L. van Tets, thans ontvanger der directe belastingen in- en uitgaande regten en accijnsen te Baarle Nassau; tot officier van gezondheid van de 3de klasse bij de geneeskundige dienst in O. I., den heer H. Gildemester.

Men verneemt, dat het den neutralen schepen vrij staat, de geblokkeerde havens in ballast uit te loopen, en dat in dien zin algemeene bevelen aan de blokkerende Engelsch-Fransche scheepsmagt zijn gezonden. (*Staats-Courant*)

Volgens het *Handelsblad* heeft de Koning van Portugal den generaal der kavallerie, graaf J. F. du Monceau van Berg en Dael, chef van 't milit. huis des Konings, benoemd tot grootkruis der militaire orde van den Toren en het Zwaard, hebbende Z. M. hem daarvan de decoratie eigenhandig overgegeven.

De *N. Rotterd. Ct.* heeft eene telegraphische depêche uit Triest ontvangen met berigten uit Batavia, loopende tot 7 Junij jl. Die berigten bevatten echter, voor zooveel het Staatkundig nieuws betreft, niets belangrijks.

Te Amsterdam zijn herkozen tot commissaris van de Nederlandsche handelmaatschappij de heer A. F. Insinger, en tot commissaris-plaatsvervanger de heer J. Boelen, zijnde in plaats van den heer T. Schuurman, overleden, verkozen tot commissaris-plaatsvervanger, de heer R. D. Wolterbeek.

Den 11 dezer is te Petersburg de grootvorstin Catharina, gemalin van den hertog George van Mecklenburg-Strelitz bevallen van een zoon, die slechts drie uren leefde. Bij den doop had het kind de namen van Nicolaas George Michaël Karel ontvangen.

Wij vernemen, zegt het *Handelsblad*, dat het aanzienlijk landgoed genaamd Sparrendaal, onder de gemeente Rijzenburg, provincie Utrecht, is aangekocht tot oprigting van een seminarie ter opleiding van R. C. geestelijken. Het seminarie-gebouw zal op deszelfs gronden in eene aan zijne bestemming eigenaardigen stijl worden opgetrokken en het alom bekende prachtige kasteel zal tot zomerpaleis worden ingerigt voor den Aartsbisschop van Utrecht.

Op 15 Augustus e. k. wordt buiten dienst gesteld Zr. Ms. fregat de *Prins van Oranje* en treedt met den 16den in dienst Zr. Ms. fregat *de Ruijter*; zullen de Zr. Ms. Stoomschip *Cijcloop* te Vlissingen gestationneerd worden.

Ingezonden Stukken.

De Heer van Herwerden en zijne geschriften.

(*Vervolg en slot.*)

De heer v. Herwerden heeft zijne argumenten door voorbeelden willen staven, ware het niet rationëler geweest, voorbeelden aan te halen, die iedereen kon nagaan? Voorbeelden, die nog bestaan, en niet een voorbeeld van Papar, Residentie Kedirie, uit het jaar 1834, dat niemand kent, dat niet eens hier geartikuleerd is, of het voorbeeld der overneming van de districten Trenggalek en Kampak door de Regering, omdat men *beducht* was voor de moeijelijkheden en botsingen uit twee verschillende stelsels van beheer kunnende voortvloeijen. De heer van Herwerden voegt er bij: omdat men *te regt* beducht was enz. Wij zullen al weder uit *zijne* eigene en uit onze ondervinding aantoonen, dat men niet *te regt*, maar *te onregt* beducht was. Misschien zal de lezer daaruit een besluit kunnen nemen, hoe veel waarde het beducht zijn van den heer van Herwerden heeft ten opzigte der botsingen van de stelsels van gedwongen en vrijen arbeid, van achteruitgang en vernietiging van ons finantieel en staatkundig bestaan door die botsing.

Toen men de afdeelingen Trenggalek en Kampak, Residentie Kedirie van den Pangeran Ngabehie voor *f* 300,000 had overgenomen, was het de heer van Herwerden als Adsistent-Resident van Ngrowo (Toeloong-Agoong) welke die afdeelingen organiseren en een nieuw stelsel moest invoeren. Men had den stelregel aangenomen *na den Javaschen oorlog*, in de *nieuw verworvene Residentien* de landrente niet in te voeren, maar in plaats daarvan verpligte diensten te vorderen, en de landrente te verkrijgen, door de betaling van een geringeren prijs voor de koffij, dan in de andere residentien daarvoor werd betaald. Dit verschil bedroeg laatstelijk *f* 3 per pikol koffij; daarentegen werd van de sawas ook geene landrente geëischt. Maar nu had een gedeelte der koffijplantende dessas in het gebergte geene sawas, en desniettemin ontvingen zij voor hunne koffij niet meer betaling dan de dessas, die sawas bezaten, en daarvan niets behoefden te betalen. En nu vragen wij den heer v. H., die deze organisatie heeft helpen tot stand brengen: »heeft daar te Trenggalek een heen en weêrloopen der bevolking plaats gevonden? Zijn de tuinen der dessas, die geene sawas bezaten, minder goed bewerkt, minder rijk geweest aan opbrengst dan de tuinen van die dessas welke sawas hadden? Is er immer onrust ontstaan? Hebben de Javanen, die sedert zoo veel jaren ten opzigte der betaling van hun produkt zoo schandelijk beroofd zijn, gedurende al dien tijd minder getrouw hunnen pligt betracht; hebben zij mindere gehechtheid betoogd aan de Nederlandsche Regering, dan het andere meer begunstigde gedeelte dier bevolking? Wij hebben het getuigenis van hier aanwezige ambtenaren uit de Residentie voor ons liggen, dat dit alles niet zoo is, en wij zullen hier alleen wederom het feit constateren, dat de eigene *ondervinding* van den heer v. H. zijne beweringen logenstraft; wij kunnen niet nalaten, daarbij ons leedwezen te betuigen, dat de heer v. H, die den schijn aanneemt, alleen het wezenlijk welzijn der Javanen te kennen en te behartigen, dat die niet onder zijne voorstellen tot verbetering ook heeft opgenomen het voorstel tot afschaffing der boven beschrevene inrigting te Trenggalek ten opzigte der betaling van de geleverde koffij: eene inrigting, die *hij zelf* heeft helpen daarstellen, en waarvan hij de afschaffing toch wel niet onwenschelijk zal achten, omdat die afschaffing meer als eene *hervorming*, dan als eene bloote *verbetering* moet beschouwd worden. Aan den lezer laten wij over te vergelijken, hetgeen de heer v. H. beweert, en hetgeen werkelijk bestaat, en dan te beoordeelen, of deze oud-Resident den Javaan wezenlijk *kent*, gelijk hij op zoo hoogen toon beweert.

Honderde voorbeelden zouden wij nog kunnen bijbrengen tot staving van het feit, dat vrije en gedwongene cultuur zeer goed naast elkander bestaan, en waarvan de verklaring zoo gemakkelijk is, wanneer men de gedweeheid, beter gezegd, de onderworpenheid van den Javaan kent aan alle bevelen, die van boven komen; dus, wanneer men den Javaan *wezenlijk* kent. Wij zullen hier alleen nog aanhalen, dat in de afdeeling Malang sedert vele jaren eene vrije koffij-aanplant bestaat te Genitrie, midden tusschen de gouvernements koffijkultuur, zonder immer tot de minste botsing aanleiding te hebben gegeven, en dat van dergelijke aanplantingen in Midden-Java vele gevonden worden. Maar ook ten opzigte der betaling van dagloonen, zullen wij het geheugen van den heer v. H. te hulp komen, om het ongegronde zijner beweringen onwedersprekelijk aan te wijzen.

De suikerfabrijken Ardjo-Sarie, Ardie-Redjo en Wangoon-Redjo liggen in de residentie Passoeroewan, district Bangil, grenzende aan de residentie Sourabaya. Digt daar naast liggen in de laatste residentie de fabrijken Tjandie, Porrong en Tangolangin. De koelies voor deze 6 fabrijken worden door het gouvernement geleverd; in de drie eerste fabrijken ontvangen die koelies slechts 15 cents per dag, in de drie laatste fabrijken 20 cents per dag; deze inrigting bestaat sedert 20 jaren. Is nu aan den heer v. H. iets bekend van heen en weêr loopen, van vagabondage der bevolking, van achteruitgang? Wij zullen zijn antwoord afwachten; maar geene *beweringen! bewijzen!* en alleen *bewijzen.* Tegen *ons* over zal de heer v. H. wel niet *ondervinding* willen stellen. Wij verlieten Java 5 jaren later dan hij, kennen den stand der zaken beter dan hij, en hebben indien alles gelijk staat, zeker en wis een beter geheugen dan hij, en zullen ten slotte, pour la bonne bouche, nog een enkel feit aanhalen, dat meer dan al het voorgaande bewijst, dat men met den goedhartigen Javaan kan uitvoeren wat men wil, en dus te meer verpligt is, niets met hem te doen, dan wat billijk is.

Toen de suikerfabrijkanten in de residentie Passoeroewan in 1841 niet wilden toetreden, om aan de bevolking een beter plantloon te betalen, (wij verklaren hier uitdrukkelijk niet te onderzoeken, *waarom* zij dit niet wilden doen), toen stelde de Resident een nieuw suikercontract in die residentie daar, gebaseerd op de betaling van *f* 3.50 per pikol geproduceerde suiker, dus bijna eens zoo veel, als de bevolking bij de andere fabrijken ontving. Maar toen die fabrijk in 1842 voor het eerst gewerkt had, toen werd de resident bang voor zijne eigene schepping, en wel om dezelfde reden, die de heer v. H. thans nog te berde brengt, namelijk, niet vrees voor overloop der bevolking van het eene naar het andere district. Hij betaalde dus aan de bevolking slechts het plantloon, dat men bij andere fabrijken ontving, en behield het restant plantloon in 's lands kas. In 1843 ging die fabrijk aan een anderen eigenaar over, en deze verlangde, dat het plantloon, door hem aan de regering ten behoeve der planters betaald, ook aan die planters zonder korting moest uitgekeerd worden. Hierin difficulteerde de Resident; het kwam tot eene correspondentie, waarin zich weldra de drift mengde. Die correspondentie werd door den Resident gezonden aan den directeur der kultures, den heer G. L. Baud. Gelukkig was juist *die* heer toen directeur van kultures; want niet van alle ambtenaren kan gezegd worden, wat men van hem moet zeggen, dat niet de *toon*, maar de *inhoud* van het voorgestelde bij hem in aanmerking kwam, en dat hij nimmer een oogenblik geaarzeld heeft wanneer pligtvervuim in conflict kwam met het geldelijk voordeel der Regering, de vervulling zijner verpligtingen boven alles te stellen. Hij stelde dus aan de Regering voor, het verzoek van den fabrijkant zonder restrictie toe te staan, waartoe door de Regering bij besluit van den 15den Oct. 1844 werd besloten, onder berisping alleen van den fabrijkant over den toon in deszelfs brieven heerschende. En wat gebeurde nu? Niets van hetgeen de Resident gevreesd had en de heer v. H. nu nog vreest. Ja, er is meer: door de fabrijk Wono-Redjo werd nu in het district Wangkal 's jaarlijks 120 bouw suikerriet aangeplant, waarvoor de bevolking eene belooning ontvangt van gemiddeld *f* 130 per bouw. In *datzelfde* district Wangkal wordt voor de fabrijk Kloeraham 361 bouw riet geplant, waarvoor de bevolking niet meer ontvangt dan *f* 80 per bouw. Hetzelfde geval bestaat in het district Ngempit waarvoor de fabrijk Wono-Redjo 300 en voor de fabrijk «Onderneming» 670 bouw riet geplant worden, de 300 bouw met *f* 130 gemiddeld, de 670 met *f* 80 gemiddeld per bouw betaald wordende. De bevolking echter, laat zich dat zoo vele jaren welgevallen; werkt en zwoegt, en heeft er nooit aan gedacht, over- of weg te loopen, veel minder nog te klagen of zich te verzetten.

Brave, goedhartige Javanen, vreest niets! uwe verdedigers zullen nog aan valsche beschuldigingen gehoor geven, die men tegen Ulieden inbrengt en evenmin wijken voor de verguizingen, waaraan zij zelven blootstaan. De dag, dat men uwe deugden erkennen, en die billijk zal beloonen, komt, al wordt hij vertraagd door al de magt van degenen die u of niet kennen, of niet kennen willen.

Ik heb ten slotte den heer v. H. nog te doen opmerken, dat, indien hij den minsten twijfel voedt omtrent hetgeen ik boven verhaald heb aangaande de fabrijk Wono-Redjo en de betaling der bevolking in de districten, waarin deze en de aangrenzende fabrijken gelegen zijn, hij bij mij al de officiële bescheiden daaromtrent kan nazien en constateren. Want de fabrikant, van wien ik het daar in 1843, 1844 en later voorgevallene heb vernomen, die fabrikant ben ik zelf.

's Hage, 21 Julij 1854. H. I. LION.

Per Telegraaf.

Hamburg, Woensdag 26 Julij. Het fregat *Dauntless* heeft zieken en gewonden overgebragt, waaronder zich onder anderen de admiraal Corry bevindt.

Marseille, Woensdag 26 Julij. Volgens berigten, uit Egypte ontvangen, is op 17 dezer, de oom van Abbas-Pacha, Saïd, gesteund door de consuls van Frankrijk en Engeland, en ondanks den herhaalden tegenstand der Ulema's, erkend tot opvolger in de waardigheid van Onderkoning van Egypte. De zoon van Abbas is vóór den dood zijns vaders op reis gegaan [*De depêche is zeer onduidelijk en zal nadere bevestiging behoeven, ten einde haren waren zin te kunnen begrijpen.* RED.]

Konstantinopel, 15 Julij. De Russen hebben Matschin in brand gestoken en Bucharest met hetzelde lot bedreigd. De zoon van den admiraal Parker is bij eene hinderlaag van de kosakken gedood geworden.

Londen, 26 Julij. Heden heeft de heer Dudley Stuart in het gemeentehuis een voorstel gedaan, dat de kamer niet zou uiteengaan alvorens het ministerie voldoende cathegorische verklaringen gegeven had omtrent den tegenwoordigen stand van zaken in betrekking tot den oorlog. Lord John Russell beschouwde deze motie als een votum van wantrouwen; zij werd echter door graaf Aberdeen verdedigd, doch eindelijk zonder stemming verworpen.

Berlijn, Woensdag 26 Julij. Kolonel Manteuffel is uit Petersburg teruggekomen.

Frankfort, Woensdag 26 Julij. Men verzekert, dat de Duitsche bond tot het Oostenrijksch-Pruisisch verdrag zou zijn toegetreden.

Londen, Woensdag 26 Julij. Consols op [illegible] Mexico N. 3 pct. $24\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 67, [illegible] $3\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Gren. Uitg. $6\frac{1}{4}$, $\frac{1}{4}$; Sardinie 5 pct. 85 [illegible] pct. 37, 37; dito 1 pct $18\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$; Certific[illegible] Passiven $3\frac{7}{8}$, $\frac{7}{8}$; Rusland $4\frac{1}{2}$ pct. $81\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$; dito [illegible] $\frac{1}{2}$; Holland $2\frac{1}{2}$ pct. $59\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$; dito 4 pct. 91, [illegible] beurs.

De markt der tarwe is heden onveranderd zonder [illegible]

Prijs-Courant der Effect[illegible]

AMSTERDAM, 26 Julij 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.
Ned.W.Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$		
Dito Certificat.	3	71	*Hope* 1798/1816	5
Dito dito	4	$88\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$	Dito 1828/1829	5
O. I. Leening.	4		Cert.1831/1838	5
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$87\frac{1}{4}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4
D° *Rothschild.*	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{7}{16}$ $\frac{1}{2}$	Inschr. Assig.	6
Frankrijk.			Certific. dito..	6
Obligatien	3			
Spanje.			**Polen.**	
Nieuwe	1	$18\frac{3}{16}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{3}{16}$	Obligatien	4
Dito Buitenl.	3	$30\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$	**Oostenrijk.**	
D° Binnenl. °/m.	3	$33\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$		
Bew. Sp. Com.		$4\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$	Metalliek	5
Amort. Schuld.		$3\frac{11}{16}$	Dito bet. Amst.	5
Portugal.			Dito letter B.	5
Londen nieuwe.	5	$35\frac{11}{16}$ $\frac{13}{16}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$
Dito uitgest.	4	($\frac{3}{4}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$

Mexic., te Lond. 3 pct. $23\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; dito Onb[illegible] Gren., te Lond. Uitg. $6\frac{3}{16}$.

Tot bijna onveranderde prijzen leverde de handel [illegible] genoteerde fondsen heden iets bijzonders op.

FRANKFORT, Dingsdag 25 Julij. Metal. 5 [illegible] Spanje binn. 3 pct. $34\frac{1}{8}$; dito 1 pct. $18\frac{7}{16}$.

PARIJS, Dingsdag 25 Julij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 98 [illegible] pct. 70.95; Sp. binn. 3 pct. $33\frac{7}{8}$; dito 1 pct. [illegible] $4\frac{1}{2}$ pct. $90\frac{1}{4}$.

WEENEN, Dingsdag 25 Julij. N. Metall. [illegible] B. 98; N. Leen. $87\frac{3}{4}$; Bankactien 1262; Goud [illegible] Londen 12.06; dito Parijs $145\frac{1}{2}$; Zilver $23\frac{1}{2}$ [illegible]

Fondsen flaauw; wissels onveranderd.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gra[illegible]